

v evropské politice (16. 4. – 22. 4. 2018)

Událost týdne:

16. dubna odsoudili ministři zahraničí EU na schůzce Rady pro zahraniční věci v Lucemburku použití chemických zbraní syrským režimem proti svému obyvatelstvu a vyjádřili pochopení pro útok USA, Velké Británie a Francie na cíle, v nichž se zbraně vyvíjí a uchovávají. Dalším tématem jednání bylo zařazení nových iránských osob na sankční seznam v důsledku zapojení země do syrského konfliktu. Jednalo se též o vývoji v Rusku po nedávných prezidentských volbách a o principech pro další vztahy.

16. dubna informoval server Euroskop.cz s odkazem na agenturu Reuters, že se EU kvůli americkým clům na dovoz oceli a hliníku obrátila na Světovou obchodní organizaci (WTO). EU proto požaduje zahájení konzultací s USA a kompenzaci. EU má na cla do 1. května 2018 výjimku a doufá v prosazení jejího trvalého charakteru.

17. dubna navrhla Evropská komise členům EU rozhodnout o zahájení přístupových rozhovorů s Makedonií a Albánií.

17. dubna začal v Londýně pětidenní summit volného sdružení Společenství království a bývalých dominií a kolonií Velké Británie, které čítá 53 zemí včetně Kanady, Austrálie či Indie. Tentýž den prohlásila britská vláda, že podpoří prince Charlese, aby se stal nástupcem královny Alžběty II. v čele britského Společenství (Commonwealth). Ačkoliv je dědicem britské koruny, úloha v čele Společenství dědičná není a musí o ni rozhodnout představitelé členských států. Ti na konci summitu skutečně jeho jmenování do čela Commonwealth schválili.

17. dubna obžalovala rumunská prokuratura bývalého prezidenta Iona Ilieska ze zločinů proti lidskosti, které měl spáchat během protikomunistického povstání v roce 1989. Ilieska vynesla do čela země rychlá poprava diktátora Nicolae Ceaușesca a jeho ženy. Podle prokurátorů Ilieska nezabránil zbytečnému zabíjení lidí během povstání. Žádost prokuratury stíhat exprezidenta a další tehdejší vysoké činitele schválil současný prezident Klaus Iohannis.

17. dubna rozhodl Soudní dvůr EU, že kácení polského chráněného Bělověžského pralesa není v souladu s unijním právem. Žalobu na Polsko podala v minulém roce Evropské komise a Soud potvrdil, že rozhodnutí polských úřadů bylo porušením směrnic o ochraně životního prostředí.

18. dubna schválila britská Sněmovna lordů dodatek k zákonu o odchodu z EU, který by případně umožnil Velké Británii zůstat v celní unii, a to navzdory britské premiérce Therese Mayové. O osudu dodatku rozhodne volená dolní komora parlamentu, která změny ještě může zvrátit. Dodatek, který požaduje po ministrech, aby nevyloučili možnost celní unie, prosadil především bývalý britský diplomat lord Kerr. V celní unii by chtěli zůstat také někteří podnikatelé, aby se vyhnuli clům a hraničním kontrolám.

20. dubna přiznala separatistická organizace Baskicko a jeho svoboda (ETA), že napáchala mnoho zla, přiznává odpovědnost za škody a žádá o odpuštění. ETA byla založena v roce 1959 a usilovala o nezávislé Baskicko a během bojů zemřelo přes 820 osob. Organizace oznámila, že na počátku května ukončí svou činnost. Již v roce 2011 vyhlásila trvalé příměří. Podle španělské vlády byla poražena právními zbraněmi demokracie. Podle EU se jedná o teroristickou organizaci.

Telegraficky

- Dne 16. dubna oznámila šéfka unijní diplomacie Federica Mogheriniová, že případné nové sankce na Írán kvůli jeho podílu v syrské krizi jsou záležitostí zcela oddělenou od jaderné dohody, která s ním byla uzavřena..
- Dne 16. dubna oznámil slovenský ministr vnitra Tomáš Drucker (Smer-SD), že podává demisi vzhledem k tomu, že nepovažuje za správné rozhodnutí odvolat policejního prezidenta Tibora Gašpara. Gašparovo odvolání požadují v opakovaných demonstracích desetitisíce Slováků i prezident Andrej Kiska. Drucker zastával funkci pouze tři týdny, když nahradil Roberta Kaliňáka (Smer-SD).
- Dne 22. dubna oslavila britská královna Alžběta II. dvaadvadesáté narozeniny. Královna je nejdéle vládnoucí korunovanou hlavou v britské historii.

